

Ирина Папанчева

ТЯ, ОСТРОВЪТ

I

„Платон създаде, вярвам, а не откри Атлантида, и Дон Кихот създаде, вярвам, а не откри, за Санчо, острова Баратария. И аз се надявам с ходатайството на Платон и Дон Кихот, или с помощта на двамата, да изобретя, да създам, а не да откроя острова Фуертевентура.

(...)

Това е моята Атлантида! Това е моят остров Баратария!“¹

Споходи я същото видение. Жена на възрастта на дъщеря ѝ броди из острова и търси нещо. Върви из пясъците с празни очи и празно сърце и търси ли, търси. И изведнъж целият остров става пустиня. Жената върви неуморно, без посока и без цел, върви, върви, върви... Стига до нейната кръгла каменна къща и тя чува тропане на вратата. Отваря, хваща с ръце лицето ѝ и се вглежда в очите ѝ, зачервени от виждане в нищото.

- Какво търсиш, дъще?
- Смысла търся, пра-майко.
- Няма да го намериш в тези пясъци, дъще.
- А къде, пра-майко?
- Спри да го търсиш. Погледни миналото в очите, прегърни го и го остави там, където му е мястото. В пясъците. Време е да заченеш настоящето и да му дадеш живот.

¹ Unamuno: Artículos y Discursos sobre Canarias, Cabillo Insular de Fuerteventura, Puerto del Rosario, 1980, La Atlantida (p. 66)

Жената коленичи, разплакана, и целува opakoto на ръката ѝ.

Тибайбин излезе от трансa. Изтръска ръцете си, все едно бяха мокри. Взе един кокален гребен и заразчесва дългите си сребристи коси. Влезе в другата стаичка, в която върху кожа на пода седеше младолика жена и се опитваше да запали огън в глинен съд.

На вратата се потропа. Младата жена скочи и отвори. Среден на ръст жилав мъж стоеше отпред. Черните му очи се взряха в нея.

- Търся Тамонанте.
- Аз съм.
- Айосе те вика.
- Кога?
- Веднага.
- Момент.

Тамонанте влезе. Мъжът остана да чака.

- Викат ме, майко.
- Кой е този път?
- Айосе.

През лицето на Тибайбин премина сянка.

- Пази се, дъще.

Тамонанте прегърна майка си и излезе.

- За какво е спорът? – попита Тамонанте.
- За земя.

Бяха насядали на каменния под в кръг, вперили очи, пълни с очакване, в тъмната фигура, леко поклащаща се в средата. От нея се изтръгваше монотонен неразчленен звук, който премина в молитва към Бога на Слънцето и към Бога на Луната. Молитва за знамение, което да ги подготви за предстоящото. Гласът се извисяваше нагоре, сякаш искаше да излезе от пещерата, да стигне небесните божества и да изпълни цялото пространство над острова. Внезапно се сниши и думите нахлуха, приглушени и потайни, все едно не идеха от тъмната фигура, а нейде из недрата на земята:

- Идват кораби. Чуждоземци... прииждат. Нападат. Стената вече не ни разделя. Рамо до рамо, борим се. Късно е. Погром. Чуждоземци владеят острова.

Фигурата замлъкна и покри лицето си с очи.

В пещерата цареше мълчание.

Тибайбин бе предсказала, че в близкото бъдеще щяха да изгубят дома си. Всичките им усилия щяха да свършат в тъмния търбух на Времето. Утре нямаше да ги има. Нямаше да има Утре.

Бавно се надигнаха и напуснаха пещерата. Не се гледаха. Не говореха.

Само една млада жена стоеше встрани и търпеливо чакаше излизането на Тобаибин от транс. Тобаибин се изправи, отърси се, видя я. Приближи се:

- Какво има, дъще?
- Искам да имам дете... Можеш ли да ми помогнеш?
- Не чу ли какво предзнаменование ни изпратиха боговете, дъще?
- Чух, майко. Каквото трябва да стане, ще стане.

Тобаибин въздъхна.

- Детето идва от Слънцето и Луната и от тяхното съединение, дъще. Моли се.
- Молих се.
- Моли се още.
- Моля се вече две години.
- Мъжът ти знае ли за твоите молитви?
- Знае. Той ме прати при теб.
- Кога за последен път кърви?
- Преди седмица.
- Ела другата сряда. След залез слънце.
- Благодаря, майко.
- Бъди благословена, дъще.

Тридесет и пет години по-рано Тобаибин извършваше ритуал за дъжд в същата част на острова. По широкия и дълъг плаж се беше струпало племето. Тя потапяше двете си ръце в съд с вода и после ги тръскаше над пясъка като монотонно и неразчленено нареждаше. Очите ѝ бяха затворени, лицето ѝ насочено към небето. Дланите ѝ обърнати нагоре. Цялата трепереше. Насядалите по плажа хора със затворени очи и също с насочени към небето лица и длани тихо припяваха. Вятърът се засили. Облаците се сгъстиха и притъмняха. Цветът на океана стана мастилен. Едри капки дъжд измокриха лицата, косите, дланите, пясъка и образуваха хиляди танцуващи окръжности по водната повърхност. Очите продължаваха да са затворени, устата се разтваряха и поемаха капките с благодарност, по лицата на хората се изписа блаженство. Гласът на Тобаибин заглъхна. Всички гласове го последваха. Очите се отвориха, телата се размърдаха, хората се надигнаха от местата си и се отдалечиха на групи. И Тобаибин се изправи.

- Тобаибин – приближи я силен, набит мъж.

Тя вдигна очи към него.

- Тази нощ. В пещерата. Когато Луната изгрее.

Мъжът кимна едва забележимо. Изглежда я, обърна се и се отдалечи.

Друг мъж стоеше на разстояние и ги гледаше навъсено. Тибаибин отиде при него.

- Какво иска?
- Благодарни за ритуала.

Мъжът изсумтя.

- Ще дойда при теб по-късно.
- Тази нощ Луната е подходяща. Ще правя ритуал. За дете...

Тя прокара връхчетата на пръстите си през тъмните коси на мъжа. Той погледна встрани и не каза нищо

Луната се беше вдигнала високо. Огромна, кръгла, лъскава.

Тибаибин дълго разресва косите си. Събра фигурите в една платнена торба, облече бяла роба и излезе. Тръгна по пътеката, която стръмно се извиваше към върха на планината, сякаш водеше към звездното небе. Тибаибин вървеше ритмично, бялата ѝ фигура с бяло вързопче в ръце светеше в нощта. Изкачва се дълго, докато стигна до дупка в масива на планината. Промуши се през нея в пещерата, чието конусовидно тяло завършваше с отвор нагоре към бездънното небе над Фуертевентура. От сянката във вътрешността се отдели мъжка фигура, приближи се и властно я придърпа към себе си.

- Чакай – прошепна Тибаибин.

Постави вързопчето на земята, развърза го и заизважда фигурите. Бяха шест, с изваяни лица и ясно очертани сексуални органи. Подреди ги в кръг с лице навътре, постели платното по средата и го посипа с дребни жълти цветя. Прекрачи фигурите и стъпи в кръга. Мъжът я последва. Смъкна робата ѝ и я облада върху платното. Краката ѝ политнаха към звездите като криле на птица, последвани от гърлените ѝ стенания. Част от цветята станаха на хербарии под тежестта на телата им. Останалите потрепваха като жълти пеперуди, аха-аха и ще отлетят пред безизразните погледи на каменните фигури. Във вулканичната фуния на Малпаис де ла Арена се случваше Сътворението.

Залезът окъпа планината в розово-оранжева светлина. Облаците засияха, после постепенно помръкнаха. Когато нощта погълна и последните отблясъци, на вратата на Тибаибин се потропа. Младата жена, която искаше дете, стоеше отпред и я гледаше с очакване. Тръгнаха към планината. Тибаибин носеше белия вързоп.

- Това е таен ритуал, дъще. За да има резултат, не бива да говориш за него с никого, дори с мъжа си.
- Добре, майко.
- Очите ти ще бъдат вързани. Имай ми доверие и се остави на това, което се случва.
- Добре, майко.

Стигнаха пещерата. Провряха се в нея. Тибаибин развърза бохчата, подреди в кръг каменните фигурки, постели платното в средата и посипа дребни жълти цветя върху него. Жената наблюдаваше мълчаливо. Слънце ли беше това? Или месечина?

- Съблечи се, дъще.

Жената се поколеба, след което послушно смъкна робата си.

Тибаибин извади плътна кърпа и върза очите ѝ, хвана я за ръка и я придърпа в средата на кръга.

„Тя, островът“, © Ирина Папанчева, КК „Труд“ 2017 г.

- Повтаряй след мен, дъще: Аз, Синаядин, приканвам силите на Слънцето и силите на Луната да ми дадат дете. Отдавам се на тяхната оплождаща енергия. Разтварям се, за да я приема.
- Аз, Синаядин, приканвам силите на Слънцето и силите на Луната да ми дадат дете. Отдавам се на тяхната оплождаща енергия. Разтварям се, за да я приема.

Тибайбин направи знак към скалите, откъдето се отдели мъжка фигура. Мъжът приближи, влезе в кръга и обгърна жената с ръце. Тя изплашено извика и се дръпна.

- Не се бой, дъще. Боговете ти пращат своята оплодителна сила. Остави ѝ се.

Жената спря да се съпротивлява. Мъжът я повали на платното и я облада. Част от цветята станаха на хербарии под тежестта на телата им. Останалите потрепваха като жълти пеперуди, аха-аха и ще отлетят пред безизразните погледи на каменните фигури.

Вървяха от три часа часа - мълчаливо и себевгълбено. Слънцето беше кацнало високо в небето и безсърдечно сипеше жарта си. Стада кози пасяха избуялата растителност и на места земята вече беше олесяла от методичното им дъвчене. Тамонанте се послуша. Направи знак на мъжа. Свърнаха встрани и стигнаха до място, където от земята извираше вода. Тя коленичи и жадно отпи. Мъжът стоеше встрани и я наблюдаваше. Очите му се плъзнаха по стройната ѝ фигура. Тамонанте се извърна, улови с очи погледа му, задържа го за миг и го пусна. Изправи се и му направи място да мине, свела клепачи. Когато се плъзна край нея, усети дъха му и той ѝ се стори по-жарък от слънчевите лъчи. Дребни капчици пот избиха по шията ѝ.

Не след дълго видяха стената. Тръгнаха покрай нея, докато стигнаха до дървена порта. Преминаха през нея и се озоваха във владението на Хандия.

Пред тях в пространството между каменните обли къщи без прозорци петнайсетина мъже стояха на две групички, говореха приглушено и си хвърляха коси погледи.

Възрастен мъж се отдели от едната група и ги посрещна.

- Ти ли си Тамонанте, дъщеря на Тибайбин?
- Да. А ти трябва да си Айосе.

Мъжът внимателно се вгледа в чертите .

- Извиках те, за да ни помогнеш в решаването на един спор.
- Кой се карат?

Мъжът отиде при двете групи и се върна с двама мъже.

Тамонанте почтително се представи. Четиримата седнаха на сянка под близките палми.

- Слушам ви – със спокоен и тих глас каза Тамонанте.

Два часа по-късно беше постигнато споразумение. Небето беше притъмняло и в утробата му се оформяше буря. Тамонанте се готвеше да тръгва.

- Ще вали. Искаш ли да пренощуваш тук? – попита я Айосе.
- Майка ми ме чака.
- Тя знае, че си тук, нали?

- Да.
- Значи няма да се притеснява. Не мога да те пусна в дъжда.

Наситено сивите му очи я гледаха настойчиво. По някакъв необясним начин властността му не я напрягаше, а ѝ даваше усещане за спокойствие и сигурност. Тамонанте измести поглед и срещна този на спътника си, взрян в нея от разстояние. Отдясно до рамото му стоеше млада жена и също я гледаше.

- Добре.

Тридесет и пет години по-рано Тибаибин и мъжът излязоха от пещерата и се запусаха обратно надолу. Вървяха по билото на планината, когато от могъщото ѝ тяло се отдели сянка и тръгна към тях. Двамата спряха и се обърнаха.

- Това ли са ритуалите ти за дете? Така ли ти помагат боговете?

Гласът на мъжа беше дрезгав, нисък, заплашителен.

- Какво правиш тук?
- Всички в племето ще научат за лъжите ти, безсрамна жено! Ще бъдеш вързана и убита с камъни публично за греховете си!

Тибаибин пристъпи към него.

- Моля те, успокой се. Правя това за нас. Нали искаш дете?

Мъжът вдигна ръка и я зашлеви. Главата ѝ се отметна. Любовникът ѝ се хвърли към него с ловкостта на диво животно. Размениха си няколко удара, преди мъжът ѝ да успее да го повали и да стисне гърлото му. Тибаибин седеше встрани, скръстила ръце и шепнеше нещо безмълвно. В този момент от тъмнината се появи голямо куче с тънки крака и издължена муцуна. Оголи зъби и се хвърли върху мъжа ѝ, впивайки зъби в плътта му. Той се отърколи встрани с кучето върху себе си. Любовникът ѝ се изправи, отиде при нея, прегърна я и се опита да я отведе. Тя стоеше замръзнала, вперила ужасени очи в подвижната купчина, от която се носеха стонове на мъжа ѝ. Любовникът ѝ я побутна и почти силом я замъкна в селището.

На следващия ден мъже от племето донесоха обезобразеното тяло на мъжа ѝ. Кучето, собственост на любовника ѝ, беше заловено, вързано и убито с камъни. За Айосе кучето му беше неговото семейство.

Двама влиятелни мъже определяха съдбините на махос дотогава - Гисе и Айосе. Всеки си имаше свой кръг приближени. Мъжът на Тамонанте беше родственик на Гисе. Неговата смърт и убийството на кучето на Айосе направи невъзможно пребиваването им на една територия. Айосе се оттегли и неговите хора го последваха. През същата тази година на острова се обособиха две кралства начело с Гисе и с Айосе. Помежду им беше издигната стена.

Тамонанте чу тихо тропане на вратата. Изправи се и отвори едва-едва. В лунната светлина разпозна спътника си. Отдръпна се навътре, той влезе, взе я в обятията си, смъкна бялата ѝ роба и двамата се свлякоха на постелята.

Призори тръгнаха обратно. Същата млада жена, която предния ден стоеше до него, ги проследи от прозореца на къщата си с потъмнели очи и стиснати устни.

Когато стигнаха, в селището цареше суматоха. Мъжете сновяха насам-натам с окаменели лица. Дочуха женски плач.

- Какво се е случило? – попита Тамонанте.
- Тази сутрин пирати атакуваха крайбрежието и отвлякоха няколко жени – отговори ѝ възрастен мъж.
- Майка ми?

Мъжът мълчаливо сведе очи.

Тамонанте нададе вик и се свлече на земята. Плачът ѝ се извиси до небето. И нито прегръдката на спътника ѝ, нито споделената от племето мъка, можаха да я утешат.

Тамонанте вървеше по скала, надвиснала над океана. Краката ѝ бяха издрани, устата пресъхнала, косите - сплъстени, очите - угаснали. За едно денонощие се беше променила до неузнаваемост. Откакто разбра, че майка ѝ е отвлечена, не беше спряла да върви, сякаш изтощението можеше да приспи болката, завладяла сърцето ѝ. Нищо в този свят нямаше да заглуши тази болка. Стигна ръба на скалата. Долу се блъскаха разгневени вълни, като че ли и океанът страдеше за Тибаибин. Тамонанте се огледа, приюти в погледа си своя свят и се хвърли в бездната.

Повикът на океана

или

Началото на свободата

Марина

Видя го да стои на края на пътеката. Висок, светлокос, светлоок. Чакаше някого. Нея. Вървеше срещу него спокойно, овладяно, но и с някакъв вътрешен устрем, какъвто не беше изпитвала от... неспомнено време. Косъмчета на кожата ѝ настръхнаха от хладния повей на климатика и това засили напрежението, внезапно обзело я, докато гледаше оформящите се със скъсяването на дистанцията черти на лицето му. Широко чело, фин нос, изрязани устни, горната малко по-тънка, бенка над лявото ѝ ъгълче. До себе си крепеше дъска за сърф, светлосиня. Той също я видя, очите му се засмяха, бенката се повдигна в усмивка. Усети пулсиране ниско в стомаха, сякаш усмивката проникна в утробата ѝ и размести нещо в нея. Без да откъсва поглед от светлите му очи, Марина също се усмихна, но по-леко и по-сдържано. И чак тогава сведе поглед. Още една крачка и се изравниха. Още една крачка – и го подмина.

Пустиня насред океана. Това беше първата ѝ мисъл, когато се озоваха навън. Усети дъха на океана по лицето си. Дъх, различен от хладния полъх на климатиците. Безплътно погалване насред скалистата пустиня.

Жерар е обгърнал талията ѝ с ръка и я отвежда нанякъде. Не пита накъде, защото знае. Върви с него, оставила се е на ръката, която нежно, но властно я избутва все по-далеч от летището и от сините (а може би зелени? а може би сиви?) очи на момчето.

Карла

Герд изглеждаше отнесен, замислен... Сякаш в минутите, в които го беше оставила, за да отиде до тоалетната, беше успял да отпътува далече-далече... Проследи погледа му. Една двойка се отдалечаваше към изхода. Тъмните коси на жената падаха на вълни по гърба, малко под раменете. Облечена в синя ленена рокля, която описваше стройно тяло и разкриваше хубави крака. Ръката на мъжа лежеше на кръста ѝ. Беше по-висок от нея, със сребристи коси. Нищо, което да обясни леката бръчка между веждите на Герд, неподвижния поглед. Какво толкова е привлякло вниманието му?

Случваше се понякога да се отнесе така за кратко. В такива моменти нямаше никаква представа какво става в главата му. Не че през останалото време знаеше. Но тогава не се чудеше. А в тези мигове ѝ се струваше, че изобщо не го познава, че не знае нищо за него, че някоя сутрин ще се събуди и ще види неговата страна на леглото празна, без отпечатъка от тялото му. И ще разбере, че всичко е измислила. Съвсем всичко – съжителството им, събуждането заедно, ранното утринно любене, апартамента, обзаведен с толкова желание (повече нейно), дългите разходки край реката, пътуванията, сърфа, дори Фуертевентура... Едни такива шантави мисли. Какво ли би казал някой терапевт за тях? Нямаше впрочем нужда, този себе-анализ можеше да си направи и сама.

„Тя, островът“, © Ирина Папанчева, КК „Труд“ 2017 г.

Изящният му профил се обърна към нея. Мъглата се вдигна от очите му и бенката му се изви в усмивка. Искаше ѝ се да нацелува тази бенка, всеки път ѝ се искаше, но този път особено много.

Въздържа се, публичните сантименти не ѝ бяха по вкуса. Той хвана дръжката на куфара и двамата продължиха към изхода, където ги чакаше Енрике.

С Герд се запрегръщаха радостно. Енрике ги заля с английския си със силен италиански акцент, с въодушевени приказки за вълните, за сърфа и за плановите през следващите дни... Двамата бяха като деца – развълнувани, нетърпеливи.

Половин час по-късно в апартамента. Това беше третото им идване, а сякаш беше вчера последният път... Енрике направи кафе, докато се настаняваха в спалнята му. Той спеше в малкия хол-кухня, когато бяха там.

-Как си, омбре? – потупа го Герд по рамото.

- Бивам. Сега работа в едно барче. Предимно вечер. Сутрин спя до късно и после – на сърфа.

- Това е то живот! – засмя се Герд.

Завист ли долови в гласа му или така ѝ стори? Ако можеше да има такъв живот, би ли го предпочел пред подреденото им съществуване във Фрайбург? Не искаше да знае. Но защо отново тези мисли? Нещо се беше пренапрегнала май... Островът ще я балансира, сигурна беше.

Писателката

Salida de emergencia. Аварии изход. Прозрачната лепенка на стъклото на микробуса караше надписа да изглежда като изрязан в небето. Аварии изход към небесата.

Три дни преди да отпътува си купи втори билет за връщане с по-скорошна дата. Беше я дострашало. Ами ако не може да напусне острова? Ако се окаже в изгнание, което сама си е причинила? Всички снимки, които видя от Коралехо, показваха океан, дюни, сърфисти, няколко комерсиални хотели и ресторанти и една-две улици. С изключение на океана не изглеждаше като място, което би ѝ харесало. И спомените ѝ бяха такива - крайбрежна улица, ресторант, в който обядват. Нищо друго. Качват се в колата и тръгват към дюните. Втори билет за връщане. Това ли е нейният аварии изход?

„Какво ще правиш на този остров? Там има само пясък“, беше отбелязал неин познат, испанец, когато чу, че заминава за Фуертевентура.

Унамуно е прекарал четири месеца тук и неговото изгнание, за разлика от нейното, не е било въображаемо. Какво беше сторил с него островът? Изправил ли го беше срещу демоните му? И как ги е овладял, след като датата на заминаването не му е била известна?

Не искаше да пристъпва в тази територия. Вторият билет беше гаранцията ѝ за душевен покой.

Преди да замине, изчете повечето му философски книги с молив в ръка. Подчертаваше и си водеше записки. По време на полета зачете „Агонията на християнството“. На страница 28 обгради и отбеляза с удивителна:

„Когато Лев Шестов, например, дискутира мислите на Паскал, изглежда не иска да разбере, че да си паскалианец не значи да приемеш неговите мисли, а да си Паскал, да станеш един Паскал. От моя страна пък много пъти ми се е случвало като се срещна в някакво писание с един човек, не с философ, нито с мъдрец, а с един мислител, като се срещна с една душа, а не с една доктрина, да си

кажа: „Но това съм бил аз!“ И отново живях с Паскал, с неговия век и в неговите идеали, и отново живях с Киркегор в Копенхаген, по същия начин и с други. А не е ли това най-висшето доказателство за безсмъртието на душата? Няма ли и те да се почувстват в мен, както аз се чувствам в тях? След като умра, ще знам дали така оживявам в другите. Въпреки че и днес не се ли чувстват някои в мен извън мен, без аз да се чувствам в тях? И какво спокойствие има във всичко това!“

Щеше ли да успее да стане един Унамуну, докато е на острова? Щеше ли Унамуну истински да оживее в нея – и в романа ѝ? Да се свържат в Пространството, надхитряйки Времето?

Микробусът се носеше по шосето между дюните. Всичко беше същото. Всичко беше различно. Вулканичните планини. Златистите пясъци. Хората, които изкачваха пясъчните възвишения като странници в пустинята. Безбрежността на океана. Изпълни я радостна лекота. Беше се завърнала.

Ключовете трябваше да я чакат в бар “Инди”. Това казваше в есемеса си хазяинът ѝ, млад испанец. Слезе на спирката, от която започваше la calle principal и тръгна надолу. Дълга, оживена улица. Търговски център. Рок бар. Ресторанти. Магазини на различни марки. Инди кафе. Русата жена зад бара се представи като Алма, даде ѝ връзка ключове и ѝ обясни как да стигне до апартамента. Звучеше лесно. Само направо. Площадът вляво.

- Мини да прием по пиене по-късно – предложи.

- Непременно.

Апартаментът беше празен. Кухня с барплот, високи столове и гледка към морето. Две затворени врати в коридора и една отворена. Тази трябваше да е нейната. Беше светла стая с голямо легло и гардероб. Подреди дрехите си, взе си душ и излезе.

Мигел

„За гърците изгнанието е било по-тежко от смъртта, защото, който е далеч от родината си, не може да бъде искрен, и този, който не може да бъде искрен в родината си, не може, защото не е истински в нея².“

Марина

Началото на всяко пътуване е толкова банално със своето изпълнено с очакване възбуждане и винаги повтарящата се поредица от действия (намирането на гаража с колите под наем/такси, пътуването към и търсенето на хотела/апартамента/къщата, съпътствано от съзерцаване на пейзажа, опознаване, поемане, опит да бъде смлян и задържан - по възможност завинаги, или забравен – по възможност завинаги, настаняване, доволно/недоволно констатиране на удобството/липсата на такова, търсене на място за закуска/обяд/вечеря, край на първия ден). Едва е започнало и вече е свършило. Единственото пространство, в което може да бъде задържано и преживявано отново и отново, е пространството на спомените. Дори осъзнаването на моментността не може да спре изплъзването, защото моментът, който се опитваме да спрем, вече е отминал. Все пак всеки път има нещо ново, нещо различно, отличаващо го от всички предходни начала на всички предходни пътувания.

² Unamuno: Artículos y discursos sobre Canarias, Francisco Navarro Artilles, 1980, Discurso de los juegos florales

Този път това е усещането, специалното усещане, което ѝ донесе срещата - не, не среща, защото не са се срещнали още, а разминаването ѝ с момчето. Трудно ѝ е да даде друго име на това, защото е така внезапно и нелогично, нереално, но живо... Усещането. Така го нарече онази съботна януарска утрин, малко след като с Жерар са се качили в бялото ауди и са потеглили в посока Коралехо.

Жерар ѝ говори нещо. Не го слуша. Долавя само откъслечни думи, докато очите ѝ обхождат скалистия пейзаж изпод слънчевите очила. Фуертевентура, германците, Втората световна война, Франко, Африка, убежище. Внезапно осъзнава тишината. Жерар е спрял да говори. Поглежда го. Изразителният му профил е устремен към пътя. Тъмните му очила с фина рамка се извързват към нея и ръката му леко погалва коляното ѝ.

Хотелът е обграден от високи палмови дървета. „Бяла, спретната къщурка, две липи отпред“. Как нелепо може да те изненада споменът. Върхлита изведнъж и преди да си се усетил, вече те е всмукал в себе си. В пространството на далечния остров в океана зазвънтява детско гласче, сричащо стихотворението на Ран Босилек.

Прогонва спомена. Не му е мястото тук. Единствената прилика е белият цвят, нищо друго. Хотелът е осеметажен, с палмова градина, побрала басейн, джакузи и десетки шезлонги. Никакви липи.

Стаята е просторна. С гледка към океана, пясъците и планинския хребет зад тях.

А океанът... Океанът има цвят като от картичка. Електрикав. Лазурно, преливащо в жълтото на острова. Жълто като роклята, която си купи преди да тръгнат, и която сега лежи в куфара ѝ наред с още рокли, панталони, сандали, потници, търпеливо чакаща да бъде облечена за първи път. Сякаш е предчувствие за острова. Подсказване за това, което предстои. Предизвестие. За какво? За острова, за пустинята, за сламените коси на момчето? Очите ѝ поемат океана и я пренасят в него. Сега тя и той са едно. Притваря устни. И му се отдава.